

X kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

**Komisja
Polityki
Społecznej
i Rodziny**

■ **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
WSPÓŁPRACY Z ORGANIZACJAMI
POZARZĄDOWYMI
(NR 14)
z dnia 19 lutego 2025 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia Komisji Polityki Społecznej i Rodziny

– podkomisji stałej do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi (nr 14)

19 lutego 2025 r.

Podkomisja stała do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi, obradująca pod przewodnictwem posła **Tadeusza Tomaszewskiego (Lewica)**, przewodniczącego podkomisji, zrealizowała następujący porządek dzienny:

- informacja na temat Rządowego Programu Wsparcia Organizacji Pozarządowych na rok 2025 – „Moc Małych Społeczności”,
- informacja na temat rocznych i wieloletnich planów współpracy z organizacjami pozarządowymi wynikających z art. 5b ust. 1 ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie.

W posiedzeniu udział wzięli: **Adriana Porowska** ministra do spraw społeczeństwa obywatelskiego i przewodnicząca Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego wraz ze współpracownikami, **Agata Furgała** dyrektor Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji wraz ze współpracownikami, **Renata Kurlanc** dyrektor Departamentu Wychowania i Profilaktyki Ministerstwa Edukacji Narodowej wraz ze współpracownikami, **Barbara Szelewa-Kropiwnicka** dyrektor Departamentu Analiz Strategicznych i Popularyzacji Nauki Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego wraz ze współpracownikami, **Michał Braun** dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, **Marzena Kuchta** główny specjalista w Biurze Dialogu i Inicjatyw Społecznych Urzędu Marszałkowskiego Województwa Mazowieckiego, **Krzysztof Balon** wiceprzewodniczący rady wykonawczej Polskiego Komitetu Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu, **Dorota Dutkiewicz** prezes Fundacji na Rzecz Osób Niepełnosprawnych „Tacy Sami”, **Piotr Frączak** koordynator Programu Rzecznictwa Krajowego Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych, **Julia Kluczyńska** ekspert do spraw rzecznictwa i działalności edukacyjnej Forum Darczyńców w Polsce, **Jerzy Płókarz** prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej, **Jarosław Popławski** prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Zieleńcu, **Marta Różga-Modrzejewska** prezes Stowarzyszenia Rozwoju Nauki, Edukacji i Sportu „Edustacja. Sport i Rekreacja” oraz **Tomasz Schimanek** ekspert do spraw organizacji pozarządowych i programów społecznych Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce.

W posiedzeniu wzięły udział pracownicy Kancelarii Sejmu **Jolanta Boratyn-Dąbkowska** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Panie i panowie, otwieram posiedzenie podkomisji stałej do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi.

Zgodnie z zawiadomieniem dzisiaj w porządku dziennym mamy po pierwsze informację na temat rządowego programu wsparcia organizacji pozarządowych na 2025 r. To program pod tytułem „Moc małych społeczności”. Po drugie, mamy informację na temat rocznych i wieloletnich programów współpracy z organizacjami pozarządowymi. Dziś wysłuchamy informacji przedstawicieli ministrów edukacji, nauki i szkolnictwa wyższego oraz spraw wewnętrznych i administracji.

Witam serdecznie zaproszonych gości. Bardzo nam miło, że po raz pierwszy jest z nami pani Adriana Porowska, minister do spraw społeczeństwa obywatelskiego i przewodnicząca Komitetu do Spraw Pożytku Publicznego. Witam serdecznie dyrektora Departamentu Społeczeństwa Obywatelskiego w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów pana Łukasza Jachimowicza. Równie serdecznie witam pana Michała Brauna, dyrektora Narodowego

Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego. Przedstawiciele poszczególnych resortów powitają wtedy, kiedy wrócimy do tego tematu w drugim punkcie, ale bardzo dobrze się składa, że państwo też będą w obecności pani minister, kiedy będziemy mówić wyłącznie o jednym z programów.

Chciałem poinformować panią minister, że na poprzednim posiedzeniu podkomisji rozpoczęliśmy cykl spotkań monitorujących ministrów konstytucyjnych, czy mają w swoich resortach programy współpracy z organizacjami pozarządowymi, które wynikają z art. 5b ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jak mówi ustawa, te programy mogą być jednoroczne i mogą być wieloletnie. Poprzednie posiedzenie pokazało, że jeden z ministrów, a jest to minister sportu i turystyki, który 80% środków finansowych wydaje za pośrednictwem podmiotów pozarządowych, takiego programu nie ma. Będziemy monitorować poszczególne sytuacje w pozostałych ministerstwach. Później przyjrzymy się również wojewodom, bo wojewodowie też mają taki obowiązek. Tyle wstępu.

Szanowni państwo, przystępujemy do rozpatrzenia informacji na temat rządowego programu „Moc małych społeczności”. Uprzejmie proszę panią minister o dokonanie wprowadzenia, a potem według uznania oddanie głosu osobom, które będą zapewne prezentować ten program.

Minister do spraw społeczeństwa obywatelskiego Adriana Porowska:

Dzień dobry. Witam państwa bardzo serdecznie. Na samym początku chciałam państwu podziękować za to wszystko, co się wydarzyło, zanim mogłam tutaj przyjść i ogłosić, że będziemy mieli program „Moc małych społeczności”, bo tak na dobrą sprawę możliwość realizowania tego programu to jest suma współpracy zarówno organizacji pozarządowych, jak i posłów oraz poszczególnych ministrów rządu.

Moim zdaniem to jest jeden z najważniejszych programów, który będzie teraz prowadzony przez Narodowy Instytut Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, czyli agendę rządową, którą mam przyjemność nadzorować. Jest to program pokazujący wdzięczność i ogromny szacunek dla organizacji pozarządowych, które na przestrzeni ostatnich lat wielokrotnie angażowały się w trakcie kryzysów, pandemii, wojny w Ukrainie, jak i teraz w trakcie powodzi, ale jest mnóstwo innych rzeczy, które dzieją się lokalnie, a o których tak wiele nie słyszymy, będąc w Warszawie. Ci ludzie na co dzień bardzo często wspierają samorządy i rząd, a tak naprawdę swoich sąsiadów, przyjaciół i ludzi, z którymi współpracują.

Tak jak wskazuje nazwa „Moc małych społeczności”, bardzo mi zależało na tym, żeby był oddzielny program, aby pokazać małą społeczność. Prekonsultacje tego programu skończyliśmy bodajże przedwczoraj. Pan dyrektor mnie poprawi w razie, gdybym pomyliła dni. Prekonsultacje polegały na tym, że pytaliśmy obywateli i organizacje pozarządowe, co dla nich oznacza mała organizacja i ile pieniędzy przepływa przez jej budżet rocznie, ale też o to, co oznacza mała społeczność, tzn. jak nisko będziemy schodzili i jakiej wielkości miałyby to być gmina. Poprosiliśmy o odpowiedzi na wszystkie pytania. Teraz będziemy już w trakcie konsultacji, ale wiemy doskonale o tym, co wynika z naszych wcześniejszych prekonsultacji, że nad większością tych informacji, które dostaliśmy, możemy już pracować i będziemy po prostu mieli więcej czasu.

Przy programie „Moc małych społeczności” mamy liczne wyjazdy w Polskę do organizacji pozarządowych. To są ochotnicze straże pożarne, harcerze, kluby sportowe, koła gospodyń wiejskich, lokalne organizacje zajmujące się kulturą czy różną działalnością na miejscu, także polityką społeczną oraz wspieraniem osób z niepełnosprawnością, osób doświadczających bezdomności i wielu innych.

Opowiem o tym państwu na przykładzie organizacji działających lokalnie, które zaangażowały się bardzo mocno w pomoc w trakcie powodzi. To były organizacje, które wcześniej się zajmowały kulturą i miały około czterech pracowników, ale w momencie, kiedy nadeszła powódź, byli oni nie tylko na wałach przeciwpowodziowych, lecz i wtedy, kiedy trzeba było szybko zorganizować telefon, na który dzwonili zarówno ci, którzy potrzebowali pomocy, jak i ci, którzy chcieli oferować pomoc. Były to organizacje, których pracownicy doskonale wiedzieli, bo mieszkali tam na miejscu, jak dojechać do osoby, która jest w potrzebie czy osoby starszej, kiedy jest zerwany most, jak zrobić objazd. Do nich właśnie przyjechały duże organizacje pozarządowe i agendy rządowe, takie jak dyrektorzy NIW-CRSO, Wielka Orkiestra

Świątecznej Pomocy, Polska Akcja Humanitarna czy Caritas. Usiedli razem do stołu i powiedzieli: „OK, to my robimy dla was zbiorke, a wy nam powiedzcie, na co potrzebujecie”.

W skrócie mówiąc, program „Moc małych społeczności”, o którym szczegółowo za chwilę powie pan dyrektor Braun, jest oddaniem szacunku liderom lokalnym w małych organizacjach i jest odpowiedzią na ogromne zapotrzebowanie nie tylko w Polsce i w Europie, ale i na świecie, a więc wzmocnienie społeczeństwa obywatelskiego, czyli wszystkich tych ludzi, którzy będą w stanie zareagować w sytuacjach kryzysowych, które jesteśmy w stanie przewidzieć, jak i tych, których przewidzieć nie jesteśmy w stanie. To są wszyscy ci ludzie, na których po prostu możemy liczyć.

W tej chwili są pieniądze na ten rok. Mam nadzieję, że to będzie program cykliczny, ale powiem jeszcze tylko na koniec, że ten program jest zaczynem do rozmowy z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji o obronie cywilnej. Razem z Ministerstwem Obrony Narodowej i MSWiA to właśnie minister do spraw społeczeństwa obywatelskiego rozmawia o edukacji społeczeństwa i o wzmocnieniu ludzi. Panie dyrektorze, jeśli mogę, to oddam teraz głos. Oczywiście, jeśli będą jakieś pytania, z przyjemnością odpowiem. Niestety równo o godz. 14.00 muszę wyjść, więc gdyby były pytania do mnie, to bardzo państwa przepraszam, ale mam spotkanie i muszę wyjść.

Dyrektor Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego Michał Braun:

Bardzo dziękuję, pani minister.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Panie dyrektorze, chciałem zapytać, jak długo będzie trwała prezentacja, w związku z informacją pani minister, że będzie do godz. 14.00.

Dyrektor NIW-CRSO Michał Braun:

To naprawdę postaram się w żołnierskich słowach, że tak powiem, bo dużo już było mówione...

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Aha, czyli będziemy mieć ewentualnie możliwość zadania pytań. Dobrze. Bardzo proszę.

Dyrektor NIW-CRSO Michał Braun:

Tak naprawdę kilka minut. Mamy prezentację. Co prawda, pani stoi na środku ekranu, ale... Dziękuję. To może przewińmy te slajdy o samych organizacjach. Jeden do tyłu, jeśli można.

Natomiast opisujemy to, co się dzieje dzisiaj, kondycję sektora i stojące przed nim wyzwania. Na slajdzie widzimy, że kondycja organizacji pozarządowych działających na szczeblu lokalnym zależy od dostępności środków finansowych, co jest oczywiste, ale szczególnie tych, które można przeznaczyć na inwestycje, np. wyposażenie czy zakup sprzętu. Wiemy, że gros organizacji działających lokalnie bazuje na dotacjach z samorządu. Niestety jest tak, że w zdecydowanej większości te dotacje są niskie, po drugie wymagają jeszcze wkładu własnego, a po trzecie nie pozwalają na zakupy inwestycyjne. Często te dotacje pozwalają organizacjom przetrwać, ale tak naprawdę drenują budżet organizacji, bo mieszkańcy płacący podatki lokalnie, z których to potem gmina organizuje konkurs, jeszcze muszą dodatkowo dokładać z własnych pieniędzy w formie wkładów własnych. Kluczowe znaczenie dla skuteczności oddolnych działań ma szczególnie potencjał instytucjonalny, co widzieliśmy chociażby we wspomnianych przez panią minister sytuacjach powodzi na południu Polski. Z jednej strony widzieliśmy ogromne zaangażowanie wolontariuszy i wolontariuszek, ale ostatecznie za nimi stały te organizacje pozarządowe, które miały samochody, namioty, sprzęt pierwszej pomocy itd., a więc jakieś zasoby. Stąd pomysł tego programu.

Po objęździe mniejszych społeczności pani minister przyjechała z tym pomysłem. Do historycznie wysokiej puli udało się powiększyć środki konkursowe na 2025 r. Dzisiaj środki zabezpieczone na „Moc małych społeczności”, czyli 70 mln zł, będą stanowiły największy tego typu konkurs dla organizacji pozarządowych w kraju. Celujemy w miejscowości do 100 tys. mieszkańców, a więc nie będziemy realizować projektów w miastach wojewódzkich czy w tych większych, ale z pewnymi wyjątkami, o których zaraz powiem, bo w części programów organizacje z takich miast też będą mogły startować. Główną cezurą jest jednak 100 tys. mieszkańców, chociaż jeszcze w najbliższych dniach będziemy analizować wyniki konsultacji. Ta prezentacja

była robiona na potrzeby konsultacji społecznych, więc zobaczymy, co wyniknie z samych konsultacji.

Widzą państwo dane. Chociaż one są dość małe, to są liczby, które dotyczą dotacji udzielonych przez NIW-CRSO w podziale na poszczególne województwa, właśnie z odrzuceniem tych dotacji, które zostały przyznane organizacjom pozarządowym mającym siedziby w miejscowościach powyżej 100 tys. mieszkańców. W województwie mazowieckim, gdzie dzisiaj jesteśmy, do organizacji w miastach poniżej 100 tys. mieszkańców trafiło tylko około 360 dotacji, podczas gdy na Mazowszu w sumie było 1,5 tys. dotacji, więc zaledwie 20% trafiło do tych mniejszych miejscowości. Ta dysproporcja jest oczywiście szczególnie duża w województwie mazowieckim ze względu na stolicę, ale przynajmniej dwu- czy trzykrotnie więcej środków trafiło do organizacji z dużych miast niż z małych miejscowości.

Na slajdzie tego nie ma, ale chodzi nie tylko o małe miejscowości, lecz również o niewielkie organizacje. Szukamy definicji organizacji małych i średnich. Dzisiaj myślimy, że te małe są z budżetem do 100 tys. zł, a średnie do 200 tys. zł, ale też zobaczymy, jaki będzie odzew w konsultacjach. Natomiast chodzi o organizacje, które nie mają jeszcze dużych budżetów, jak i też oczywiście nie są dzisiaj realizatorami dużych projektów instytutu. Głównym celem będzie zwiększanie potencjału organizacji działających na terenach wiejskich i w małych miejscowościach na rzecz rozwoju aktywności społecznej i integracji, ale też budowania odporności społeczności lokalnych.

Planujemy w tym roku przyznać 800 grantów do 50 tys. zł. Co ważne, połowa tego grantu będzie mogła być przeznaczona na rozwój instytucjonalny organizacji, tzn. organizacja będzie mogła za 25 tys. zł kupić sobie – nie wiem – komputery, biurka, sprzęt. Być może będzie potrzeba doposażenia świetlicy, którą prowadzi, a być może zakupu sprzętu ratowniczego czy innego. To będzie zupełnie zależało od organizacji. Pozostała kwota jest już strictly na działania organizacji. Poza 800 grantami, których udzielimy bezpośrednio, wybierzymy też regranterów, którzy będą przyznawać ponad 1,2 tys. małych grantów po około 10 tys. zł każdy. Regranterami będą organizacje pozarządowe w każdym regionie, które będą miały budżet na to, żeby przyznać małe granty grupom nieformalnym i początkującym organizacjom pozarządowym.

W liczbie ponad 800 grantów ważne jest dla nas to, że w konkursie prowadzimy koszyki regionalne. To znaczy, że nie chcemy już dopuścić do sytuacji, żeby niektóre województwa zjadały środki z innych, które mają silne ośrodki wsparcia i mają infrastrukturę wspierającą organizacje pozarządowe w sięganiu po środki, podczas gdy w części województw tej infrastruktury jest nieco mniej, a organizacje nie są jeszcze tak bardzo chętne czy może odważne w sięganiu po środki. To ma na celu dwie rzeczy. Po pierwsze, cezurą wielkości organizacji i liczby mieszkańców w miejscowości, w której te organizacje działają, ale po drugie także kwestia koszyków regionalnych...

Planujemy kampanię informacyjną. Pani minister i pan minister Krawczyk jeżdżą już po kraju, a my też zaczynamy taki objazd, żeby pokazać organizacjom, że po prostu warto i mogą się odważyć sięgnąć po środki do Warszawy, bo to będą środki łatwo dostępne, o które też łatwo będzie aplikować. Będziemy stosować dokładnie ten sam formularz aplikowania o środki, co organizacje, które sięgają – nie wiem – po 1 tys. zł z gminy. Formularz będzie identyczny.

Dwa główne cele – wzmocnienie potencjału samych organizacji, a przez to wzmocnienie odporności gmin. Będą trzy priorytety. Pierwszym jest odporność zintegrowanych społeczności lokalnych. To priorytet, w którym będzie ponad 800 grantów bezpośrednich. Drugim priorytetem będzie zwiększenie potencjału organizacji zrzeszonych w sieciach. W tym priorytecie będziemy wspierać regionalne i lokalne sieci organizacji pozarządowych. Jeżeli mamy jakąś regionalną albo ponadpowiatową sieć, która chce np. zrobić kampanię zachęcającą inne organizacje do dołączenia do niej, czy też organizacje chcą założyć swoją nową sieć, to mogą to robić. Nie chcemy jednak jakiegoś przymusu, że muszą powstać jakieś sieci, bo to nigdy dobrze się nie kończyło. Jeżeli organizacje np. chcą poznać podobne do swoich organizacje i zrobić wizytę studyjną, wspólną konferencję czy targi itd., to ten priorytet też jest dla nich. Trzeci priorytet to silne społeczeństwo i regranting. Jest to właśnie system małych grantów udzielanych w każdym regionie dla ponad 1,2 tys. grup nieformalnych i organizacji pozarządowych.

Na co będzie można pozyskać środki? W pierwszym priorytecie będą różnego typu przedsięwzięcia. Słowami kluczowymi dla nas są „wspólne przedsięwzięcia mieszkańców danej społeczności”. Chcemy, żeby oni zrobili coś wspólnie, pomyśleli o wspólnym działaniu, współpracy i budowaniu kapitału społecznego. Bardzo ważne są jednak dla nas, tak jak powiedziała pani minister, także działania związane z przygotowaniem społeczności lokalnej na zagrożenia czy też z zapobieganiem im, a może ze sprzątaniami po powodzi, jakimś zabezpieczeniem się, szkoleniami czy różnego typu ćwiczeniami, które będą przygotowywać społeczności lokalne na różnego typu zagrożenia.

Mamy też tutaj komponent partycypacyjny. Druga część roku, czyli wtedy, kiedy będą realizowane projekty, to czas na konsultowanie programów współpracy. Jesteśmy jeszcze w końcówce konsultacji planów ogólnych zagospodarowania gmin, spotkań wiejskich itd. Można aplikować o środki na różnego typu konsultacje, spotkania i debaty, żeby te procesy były bardziej partycypacyjne. W sumie powiedziałem już przed chwilą o zwiększaniu potencjału sieci. To są różnego typu działania nastawione na budowanie sieci i powiązań między organizacjami. No i regranting to te małe granty, także dla grup nieformalnych, do 10 tys. zł.

Ostatni slajd to jest harmonogram. Teraz kończyliśmy prekonsultacje. Jednocześnie pisaliśmy program. Trwa zmiana ustawy o NIW-CRSO, żeby móc mieć większy budżet w samym instytucie. Zaraz będzie rozpoczęcie procedowania samego programu w Radzie Ministrów. Planujemy nabór na wiosnę w maju, a od lipca do końca roku realizację projektów. Prawdopodobnie we wrześniu ruszą regrantingi w regionach, żeby jesienią i zimą projekty mogły być realizowane. Do końca 2025 r. będą zakończone wszystkie projekty. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję serdecznie. Właśnie trwają konsultacje. Mam zaszczyt tutaj w Sejmie być na drugiej prezentacji, bo pierwsza odbyła się w podkomisji do spraw rozwoju ochotniczych straży pożarnych, gdzie były przedstawione pewne wnioski, ale rozumiem, że to już w ramach konsultacji będą one analizowane.

Za chwilę rozpoczniemy dyskusję i zadawanie pytań, głównie pani minister, korzystając z tego, że mamy jeszcze 30 minut, więc tak... Po pierwsze, bardzo dobrze, że taki program się pojawia, bo wsparcie małych organizacji w społecznościach lokalnych jest bardzo istotne, ale też ważne jest to, żeby był to system uproszczony, abyśmy nie zabili na starcie tych, którzy spojrzą i powiedzą: „Ach, wreszcie coś dla mnie”, ale jak przystąpią już do przygotowania się i tworzenia: „E, to już nie dla mnie”. Po drugie 70 mln zł wydaje się na starcie jakąś kwotą, ale jak popatrzymy na beneficjentów ostatecznych, czyli 12,8 tys. organizacji, to jest niecałe 10%...

Minister ds. społeczeństwa obywatelskiego Adriana Porowska:

120 tys.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Co 120 tys.?

Dyrektor NIW-CRSO Michał Braun:

W sumie tyle jest organizacji.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Tak, ale mówię, że 12 tys. czy 10 tys. z programu, bo mamy mieć 1,2 tys. grantów – powiedzmy – dla 10 tys. organizacji. Tak?

Dyrektor NIW-CRSO Michał Braun:

No nie, dla 2 tys.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dla 2 tys. i 800 to jest 2,8 tys. To jest niecałe 5% całego potencjału organizacji. Przypomnę takie zorganizowane. Jest np. 17 tys. kół gospodyń wiejskich (KGW) i 17 tys. ochotniczych straży pożarnych (OSP). To na początek. W związku z tym to jest propozycja w granicach 5% tego potencjału, który funkcjonuje.

Czyli widzimy, jakie są potrzeby, ale to jest krok w ważnym kierunku. Po pierwsze chodzi o to, żeby rozpoznać, jakie to będzie zapotrzebowanie, bo będzie je widać, kiedy zostanie

uruchomiony program. Poprzez ewaluację po pierwszym roku będzie można mieć też oczywiście silne argumenty, jeśli chodzi o projektowanie budżetu na przyszły rok lub ewentualnie budowanie kolejnych odcinków tego programu.

Myszę, że konsultacje już zapewne pokazały, jakie jest zainteresowanie podmiotów pozarządowych. Tu zapytałbym pana dyrektora. Czy wiadomo, ile podmiotów skorzystało z możliwości udziału w konsultacjach? Natomiast z chwilą ogłoszenia programu zarówno samorządy, jak i wszystkie podmioty pozarządowe, zwłaszcza te, które są skupione w tzw. organizacjach parasolowych... Kolejna forma promocji tego programu, jeśli chodzi już o sam start, będzie też zapewne odbywać się za pośrednictwem parasolowych organizacji, zrzeszeń czy związków.

Pani minister, jeśli można zapytać, jak daleko są w rządzie rozwiązania systemowe? Pytam, bo mamy tu przedstawicieli organizacji pozarządowych. Dzisiaj jest okazja, by zapytać panią o zmiany upraszczające przepisy w funkcjonowaniu organizacji pozarządowych, bo często tu o tym rozmawiamy i zawsze sobie mówimy: „Nie, jeszcze musimy dać trochę czasu nowej pani minister, żeby to zafunkcjonowało kompleksowo, a nie wycinkowo”. Mimo to z pewnymi rzeczami nie będziemy czekać. Przeprowadziliśmy tutaj drobne rzeczy z projektu, który wcześniej wpłynął do Sejmu. Dyskutowaliśmy o kolejnych zmianach. Powiedzieliśmy jednak, że damy sobie czas. Czyli kwestia zmian systemowych.

Bardzo proszę. Może łącznie zbierzmy pytania do pani minister. Bardzo proszę, panie prezesie.

Prezes Krajowego Sztabu Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej Jerzy Płókarz:

Dziękuję. Panie przewodniczący, wysoka podkomisjo, pani minister...

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Zawsze proszę o przedstawienie się.

Prezes KSR SSR Jerzy Płókarz:

Nazywam się Jerzy Płókarz. Reprezentuję Krajowy Sztab Ratownictwa Społecznej Sieci Ratunkowej, Polskie Radio Obywatelskie PL-CB Radio, a także Łódzki Sejmik Osób Niepełnosprawnych, czyli zrzeszenie organizacji działających na rzecz osób niepełnosprawnych. Reprezentuję organizację, która kilkanaście lat temu zaczęła walkę o ułatwienia dla organizacji pozarządowych, a konkretnie o zniesienie obowiązku pełnej rachunkowości, czyli na dobrą sprawę nikomu niepotrzebnych bilansów, rachunków, wyników itd., co organizacje powszechnie uznają za główny hamulec w rozwoju.

Tylko króciutko, żeby nie zajmować czasu. Poruszyła mnie jedna rzecz, którą od kilkadziesiąt lat podnoszę. Z naszej strony apel do pani minister. Co to są małe organizacje? Powszechnie słyszymy, jak fundacje jednoosobowe i jakieś małe organizacje, ale mające dostęp do kasy, do dotacji, mówią: „Małe organizacje to są te, które mają do 1 mln zł czy do 2 mln zł, średnie to te, co mają 3 mln zł dochodu czy przychodu, a duże to te, co mają powyżej 3 mln zł”. Pytam się więc, czy chodzi o kasę, czy chodzi o działalność społeczną non-profit i o aktywność obywateli.

Reprezentuję organizację, która ma kilkaset tysięcy członków, kilkanaście tysięcy ratowników i kilkadziesiąt tysięcy operatorów. Nie mamy milionowego budżetu, bo działamy w oparciu o składki członkowskie. Jesteśmy niczyi. Staramy się być Polakami. Po prostu dzielimy ludzi na mądrych i głupich, uczciwych i łobuzów. Żadna opcja nie uznaje nas za swoich, więc nie dostajemy żadnych wielkich dofinansowań, a wręcz jesteśmy obcinani. Ekspertci nas bardzo nie lubią, ponieważ przy ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie wnioskowaliśmy dość mocno, a potrafimy się dobijać o interes społeczny... Pani przewodnicząca się uśmiecha, bo faktycznie tacy jesteśmy. Wnosiliśmy, żeby pojawił się zapis, że ekspert musi mieć wiedzę w dziedzinie, którą ocenia. No i była to obraza majestatu, bo przecież po co ekspertowi wiedza w dziedzinie, którą ocenia.

Propozycja z naszej strony. Pani minister, mówmy czy określamy w jakichkolwiek uregulowaniach i regulaminach, że to organizacje z budżetem takim a takim i organizacje powyżej takiego a takiego budżetu, a nie organizacja mała czy organizacja duża. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dobrze. Dziękuję uprzejmie. Bardzo proszę, teraz pan, następnie pani poseł i pan Tomasz.

Wiceprzewodniczący rady wykonawczej Polskiego Komitetu Europejskiej Sieci Przeciwdziałania Ubóstwu Krzysztof Balon:

Dziękuję serdecznie. Krzysztof Balon, wiceprzewodniczący polskiej sieci przeciw ubóstwu i wykluczeniu społecznemu EAPN. Właściwie chciałem tutaj zabrać głos jako delegat Obywatelskiego Parlamentu Seniorów z Dolnego Śląska. Tego, czym jest OPS, w Sejmie raczej nie trzeba tłumaczyć, natomiast chcę powiedzieć, że z racji funkcji bardzo dużo rozmawiam ze środowiskami senioralnymi nie tylko na Dolnym Śląsku.

Chciałbym powiedzieć, że seniorzy bardzo się ucieszyli z tego programu, ale podkreślają, że to musi być naprawdę proste w aplikacji. Mam na myśli szczególnie ten pierwszy priorytet, bo to jest fantastyczne miejsce dla tzw. solidarności międzypokoleniowej, gdzie można by łączyć pokolenia na danym terenie. Moje pytanie jest takie, a właściwie komentarz, że to jest fantastyczny pomysł, wszakże pod warunkiem, że to naprawdę będzie proste w aplikacji. Właściwie na tym mógłbym zakończyć, a chciałbym też państwu przekazać wyrazy wdzięczności tych środowisk, bo czemu nie, skoro wszyscy tak mówią.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję uprzejmie. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Katarzyna Królak (KO):

Katarzyna Królak. Ponad 20 lat doświadczenia w organizacjach pozarządowych. Do Sejmu przyszedłam z organizacji pozarządowych i przedsiębiorstw społecznych. Oczywiście gratulacje za to, że jest ten wniosek, bo jestem z terenów warmińsko-mazurskich. Przez ostatnie pół roku przeszkoliłam około 120 organizacji z pisania wniosków.

Co mówią organizacje? Na co zwracają uwagę? Prostota wniosków. Patrząc nawet na NIW-CRSO, trzeba opisać dostępność dla osób z różnymi problemami. Może łatwiej byłoby po prostu wpisać, czy tak, czy nie. Organizacja oświadcza, że będzie dostępna i wypisać to. Są to szczegóły. Natomiast interesuje mnie, jak będzie oceniany ten wniosek. Czy przez ekspertów zewnętrznych, których teraz NIW-CRSO szkoli? Czy po drugie będą stosowane dodatkowe kryteria punktowe? Na przykład miasta tracące swoje funkcje społeczno-gospodarcze, obszary przygraniczne czy tereny popowodziowe. Czy po trzecie będzie decyzja ministra i ocena strategiczna, czyli nawet te gorsze wnioski dostaną dofinansowanie dzięki ocenie strategicznej? Organizacje ciągle zgłaszają, że to mało sprawiedliwe i transparentne. Czy ta ocena będzie transparentna, podjęta w oparciu o kryteria punktowe i ewentualne dodatkowe? Czy będzie to skierowane do terenów trudnych, pokazanych na slajdzie jako jasnozielone? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Pan Tomasz Schimanek, a następnie pani przewodnicząca Maja Nowak.

Ekspert Akademii Rozwoju Filantropii w Polsce Tomasz Schimanek:

Dzień dobry. Tomasz Schimanek, ekspert grupy do spraw uproszczeń prawnych przy Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych (OFOP), ale też członek podobnej grupy roboczej, którą powołała pani minister.

Szybciutko zwrócę uwagę na cztery rzeczy. Jeśli chodzi o program, to oczywiście też przyłączam się do podziękowań Krzysztofa, bo wiem, że osobiście pani minister też się w to zaangażowała. Natomiast nawiązuję do tego, o czym powiedział pan przewodniczący, czyli do kwestii systemowych. Pod rozważę podrzucam trzy sprawy, po pierwsze à propos spotkań podkomisji, w tym poprzedniego.

Jak weszła ustawa o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, to resort pracy, który wtedy był ministerstwem właściwym do jej wdrażania, przez kilka lat prowadził system monitorowania, który nie był doskonały, ale co roku był udoskonalany. W oparciu o ankiety co roku udawało się zebrać przynajmniej jakieś orientacyjne informacje o tym, jak ustawa jest wdrażana i jak poszczególne elementy są stosowane. W tej chwili takiego systemu nie ma. Częściowo przejął to Główny Urząd Statystyczny, ale GUS w bardzo ograniczonym zakresie zbiera te informacje, a poza tym z bardzo dużym opóźnieniem je publikuje. To jest tak pod rozważę, pani minister, czy by do tego jednak nie wrócić i rzeczywiście mieć o wiele więcej bieżących informacji na temat tego, jak ustawa jest stosowana.

Druga rzecz pod rozważę. Pani przewodnicząca dysponuje – że tak powiem – wykonawczym ramieniem w postaci NIW-CRSO. Było to widać zwłaszcza na poprzednim posiedzeniu.

Powiem delikatnie, że jeśli chodzi o administrację rządową, to wiedza na temat organizacji pozarządowych jest bardzo nierówna. Poddaję pod rozważenie, czy nie można byłoby właśnie poprzez NIW-CRSO, który w przeszłości organizował bardzo fajne szkolenia dla organizacji... Czy nie można zaoferować takich szkoleń dla administracji rządowej, żeby tę wiedzę wyrównać? Nie było państwa na poprzednim spotkaniu. To, co mówił na nim resort sportu, jest ewidentnym dowodem, że taka wiedza się przyda.

Ostatnia rzecz. To, co pan przewodniczący mówił. Grupa robocza, którą reprezentuję, stara się dostarczać pani minister różne propozycje. Udało się nam m.in. wypracować pakiet zmian dotyczących zlecenia zadań w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Bardzo liczymy na to, że rzeczywiście uda się to jakoś przeforsować, bo wiemy już z odsłuchu, że zarówno jeśli chodzi o organizacje, ale również samorządy, które się zaangażowały w przygotowanie tych zmian... Część tych zmian naprawdę jest bardzo oczekiwana. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Bardzo proszę, pani poseł.

Poseł Maja Ewa Nowak (Polska2050-TD):

Pani minister, panie dyrektorze, przede wszystkim chciałabym podziękować za ten program, bo też jestem z organizacji pozarządowych i to z jednego z tych województw, które były bardzo bladozielone na mapie. Mimo że w województwie lubuskim mamy większość małych miejscowości, dotychczas nasze organizacje zwracały uwagę na to, że przede wszystkim boją się aplikować o środki, bo wnioski są dla nich zbyt skomplikowane, że boją się trudnych rozliczeń, że mają za mało informacji na temat programów. Dlatego bardzo dziękuję za ten program. Bardzo się cieszę. Może nie z zachłanności, ale z troski o organizacje pytam od razu, czy są przewidziane jeszcze jakieś inne programy skierowane właśnie do małych organizacji i do małych miejscowości. Mamy już bardzo pozytywny odzew na temat tego programu, mimo że jeszcze nie ruszył. Za tydzień gościmy pana ministra Krawczyka w lubuskich organizacjach. Odzew jest tak duży, że w dwóch miejscach musieliśmy już zmienić salę na większą. Zapraszamy i prosimy o więcej.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję uprzejmie. Czy ktoś z państwa jeszcze? Proszę uprzejmie.

Ekspert Forum Darczyńców w Polsce Julia Kluczyńska:

Dzień dobry. Julia Kluczyńska z Forum Darczyńców w Polsce.

Mam tylko pytanie do pani minister. Czy temu programowi będą towarzyszyły jakieś inne działania, których celem będzie zachęcenie darczyńców prywatnych i pobudzenie filantropii na rzecz budowania odporności? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Zamykamy turę pytań. Teraz pani minister. Spokojnie zdążymy nawet z exposé.

Minister ds. społeczeństwa obywatelskiego Adriana Porowska:

Bardzo serdecznie państwu dziękuję. Tak jak powiedziałam już na samym początku, to przede wszystkim dzięki wam w ogóle ten program miał możliwość zaistnieć, dlatego że to było moje bardzo mocne wejście do urzędu. Dzięki zaangażowaniu posłów i podkomisji udało się przeprowadzić tę zmianę.

Zaczynając trochę od końca i od tego, co powiedziała pani poseł, marzę o tym, żeby budżet urzędu, który reprezentuję, jak i agendy, czyli NIW-CRSO, był większy, bo też wiem, że silne organizacje pozarządowe to silne, sprawcze i szybko działające państwo. Nie wiem, czy wszyscy z państwa wiedzą, że 19 lat pracowałam w organizacji pozarządowej i właściwie z ulicy przyszedłam do urzędu, choć po drodze byłam w ratuszu wiceprezydentką od spraw organizacji pozarządowych i polityki społecznej. Po prostu pracowałam z osobami doświadczającymi bezdomności i bezpośrednio byłam zaangażowana w pomoc dla uchodźców z Ukrainy. Mówię o tym państwu dlatego, żeby powiedzieć, że to wiem i absolutnie rozumiem, co jest potrzebne organizacjom pozarządowym. Wiem, jakie tchnienie jak gdyby jest potrzebne i radom seniorów, i radom młodzieżowym.

Jeśli chodzi o proste wnioski, 10 tys. zł i regranting, to już prościej nie da się tego zrobić. Pan dyrektor o tym państwu opowie. W Funduszu Inicjatyw Obywatelskich (FIO) i w programie rozwoju organizacji obywatelskich (PROO) mieliśmy też testowane różnego rodzaju rozwiązania.

Tak, oczywiście będziemy mieli ekspertów zewnętrznych. Tak, oczywiście pieniądze powinny być więcej. Mamy 70 mln zł. To jest naprawdę bardzo dużo, bo jeśli zerkną państwo na programy realizowane przez innych ministrów, to tak dużo tam nie ma. Wiem też, jak wiele rzeczy jest potrzebnych organizacjom pozarządowym. Słuchajcie, kochani, wszystkiego się nie da upchnąć w ten projekt. To à propos filantropii. Nie mamy tam takich założeń. Przy czym domyślam się, że będą również organizacje pozarządowe, które... To przewidujemy i mówimy na szkoleniach.

Dla mnie szkoleniem jest też nasze jeżdżenie w Polskę. Po prostu dwa dni w tygodniu pan minister jest w terenie, a ja dwa kolejne dni, plus dyrektorzy. To traktujemy już jako szkolenie. Pokazujemy organizacjom pozarządowym, że są doradcy i eksperci w NIW-CRSO i że szkolenie czy inwestycja w organizację pozarządową to nie zawsze jest kupowanie komputera i telefonu, bo czasem to jest przeszkolenie organizacji z umiejętności pozyskiwania funduszy z różnych źródeł. To chcemy dać organizacjom pozarządowym. Czasami to wzajemne siecienie się po to, żeby podzielić się dobrymi praktykami. Krótko mówiąc, chciałabym po prostu doprowadzić do sytuacji, w której organizacje pozarządowe miałyby moją 19-letnią wiedzę. Naprawdę 19 lat uczyłam się też tego, jak zdobywać fundusze w organizacji pozarządowej, będąc tak naprawdę pracownikiem socjalnym. Pomagając osobom doświadczającym bezdomności, byłam zatrudniona jako kierownik schroniska dla nich. Tak więc wiem, co to znaczy.

Wiem, jak trudne do napisania są wnioski z Unii Europejskiej. Na tym etapie też pracujemy i rozmawiamy z komisarzami. Mówimy, że są potrzebne pieniądze dla organizacji pozarządowych, nie wyłącznie na długoterminowej ścieżce, ale i na szybkiej ścieżce, co dotyczy właśnie wszystkich kryzysów, które mogą się wydarzyć.

À propos większych pieniędzy, tak jak mówiłam, pracujemy też z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych i Administracji przy ustawie o obronie cywilnej. Tam również będą pieniądze na budowanie odporności społecznej i na programy edukacyjne. To może się wydarzyć wyłącznie rękami pracowników organizacji pozarządowych i działaniami integrującymi, które pokazują, że solidarność społeczna i wspólnotowość to jest dokładnie to, co nam pomogło chociażby w pandemii. Czego potrzebowały osoby starsze, które utknęły w domach? Sąsiada, który przyniesie im zakupy, wykupi leki i wyrzuci śmieci. Do tego naprawdę nie trzeba było uruchamiać wielkiej struktury państwa, tylko w pewnym momencie trzeba było to skoordynować. Nie mówię już o udostępnianiu chociażby swojego mieszkania w trakcie wojny w Ukrainie, ale mówię o solidarności społecznej, kiedy ludzie przyjechali na dworzec Warszawa Zachodnia i pomagali przenosić bagaże. Tu znowu trzeba było po prostu tylko przeszkolić ludzi i powiedzieć im, jak to zrobić. Żadna struktura państwa nie byłaby w stanie tak szybko zadziałać. To samo było w pandemii i w wielu innych miejscach.

Ten program jest też oddaniem szacunku. Bardzo zależało mi na tym, żeby to był oddzielny program, który będzie się nazywał „Mocą małych społeczności”, żeby to nie było dołożenie pieniędzy do każdego programu, aby chociażby w ten sposób pokazać: „Widzimy was i słyszymy”. Rozumiem, że na posiedzeniu podkomisji są osoby, które rozumieją moc sprawczą organizacji pozarządowych. Tak naprawdę od każdego z was tutaj zależy, ile będzie pieniędzy dla organizacji pozarządowych.

Teraz à propos wiedzy innych ministrów. Rozmawialiśmy już nawet na ten temat, co można byłoby zrobić dla innych ministrów, bo jestem specjalistą od organizacji pozarządowych, ponieważ to nie jest wyłącznie kwestia prowadzenia przez nich programów, ale i wysłuchań obywatelskich w poszczególnych ministerstwach. Zaczęliśmy z nimi współpracę. Oni już wiedzą, że jestem. Jedno takie wysłuchanie za nami. Prawdopodobnie zaraz będziemy mieli kolejne tego typu wysłuchanie. Tak zmieniamy ustawę o NIW-CRSO, aby instytut mógł realizować programy innych ministrów. Pieniądze będą u nich i to oni będą decydowali, na co te pieniądze zostaną przeznaczone, ale my będziemy realizowali sam program, czyli będziemy mieli operatora, który doskonale wie, jak przeprowadzić cały proces. Nad tym też pracujemy.

Co do grupy do spraw uproszczeń, to sam pan do mnie podszedł i powiedział, że następne spotkanie będzie 12 marca. Już zapamiętałam. Jeśli to Kuba wpisał w kalendarz, to będzie

na bank. Spotkań z organizacjami pozarządowymi jest bardzo dużo. Na ostatnim posiedzeniu Rady Ministrów, jak pan premier poprosił wszystkich ministrów o uproszczenia w resortach, to po prostu szybko się zastanawiałam, co można byłoby dorzucić, bo i dla nas, i dla organizacji pozarządowych to jest po prostu bardzo istotne. Trochę tak jest, że standaryzujemy coś, wydajemy rozporządzenie albo ustawę dotyczącą jakiegoś obszaru, a potem się okazuje, że to komuś innemu wiąże nogi. Dlatego mamy prekonsultacje i konsultacje tego programu, a proces jest wydłużony, aby...

To powiedział już pan dyrektor na samym początku, odpowiadając panu, co znaczy dla nas mała organizacja. Pan dyrektor powiedział, że to jest kwestia budżetów, ale i małych miejscowości. Formularz do prekonsultacji jest zamknięty, a formularz do konsultacji jest otwarty. Zgłaszanie uwag dociera do mojego serca i umysłu, przy czym to, co na papierze, to jest na papierze. Będziemy to analizowali i odpowiadali. W uzupełnieniu może jeszcze pan dyrektor.

Dyrektor NIW-CRSO Michał Braun:

Tak. Jeszcze uzupełnię to, o co pytała pani poseł. Rzeczywiście w NIW-CRSO przeprowadziliśmy bardzo dużą reformę, jeśli chodzi o konkursy, sposób oceniania i osoby, które się tą oceną zajmują. Naszą misją jest to, żeby być punktem odniesienia dla innych instytucji, jak to robić dobrze. Ta pula ekspertów, która była, została zaktywizowana. Mieliśmy zupełnie nowy nabór. Jest ich o połowę mniej, niż było. Są to osoby, które nie tylko mają doświadczenie, ale przeszły szkolenia, egzaminy i różne inne przygotowania. Będą to eksperci zewnętrzni, przygotowani i z doświadczeniem. To po pierwsze. Nie będzie żadnych uznaniowych decyzji dyrekcji. W ogóle tak zbudowaliśmy ten system, że dyrekcja nie ma nic do powiedzenia, jeżeli chodzi o ocenę ekspertów.

Czy będą jakieś dodatkowe punkty np. za to, że ktoś jest z jeszcze mniejszej miejscowości albo z konkretnego terenu? To jest pytanie otwarte, które będziemy zadawać na etapie tworzenia samego regulaminu, bo tego nie będzie w programie, który uchwali Rada Ministrów, ale będzie w regulaminie. Tutaj znowu decydującym będzie rada NIW-CRSO, która w większości składa się z przedstawicieli organizacji pozarządowych.

To też jest jeden z elementów, o które zadbała pani minister Porowska, a wcześniej pani minister Buczyńska, że po raz pierwszy w radzie instytutu większość głosów mają organizacje pozarządowe. Żadnego konkursu nie możemy ogłosić, ale też nie możemy zatwierdzić żadnego regulaminu konkursu, bez zatwierdzenia przez radę NIW-CRSO, co oznacza po prostu, że to organizacje same muszą to zrobić. Procedura jest więc naprawdę w pełni transparentna. Kwestia przydzielenia ekspertów do poszczególnych wniosków jest dziś transparentna, robiona przez algorytm w obecności rady NIW-CRSO. Wylosowanie ekspertów do oceniania z dużej puli też jest odbywane w obecności rady NIW-CRSO. Naprawdę wszystko jest supertransparentne.

Natomiast powiem dzisiaj państwu, że w tej chwili kontrolujemy kolejny z naszych programów, Fundusz Młodzieżowy, a mamy też kontrolę Najwyższej Izby Kontroli. No i rzeczywiście zatrważające są te wyniki. Dosłownie wczoraj analizowaliśmy profile ekspertów, którzy oceniali wnioski, decydując o przyznawaniu milionowych dotacji dla organizacji bezpośrednio związanych z partią, która już nie rządzi. Powiem państwu, że sytuacja, w której w profilu zgłoszeniowym eksperta... Okazuje się, że to jest osoba, która nigdy nie oceniła ani jednego wniosku i nie ma żadnego doświadczenia w ani jednej organizacji pozarządowej, a decyduje potem o przyznawaniu ogromnych dotacji dla organizacji zakładanych też przez osoby znane. To jakby jest sytuacja skandaliczna. Myślę, że NIK też po raz kolejny potwierdzi, że te praktyki były po prostu nielegalne. Instytut, który prowadził takie praktyki, już jednak nie istnieje. Dzisiaj ten instytut, którym zarządzam pod opieką pani minister, jest instytucją, która ma być i jest wzorem transparentności. Dziękuję.

Minister ds. społeczeństwa obywatelskiego Adriana Porowska:

O regrantingu jeszcze...

Dyrektor NIW-CRSO Michał Braun:

O regrantingu? Tak, rzeczywiście, bo pani poseł z kolei pytała o inne programy. Ten regranting w każdym regionie odpowiada też jakby na potrzeby lokalnych społeczności. Mamy jednak bardzo ciekawe praktyki, chociażby z Podkarpacia, gdzie nasz operator wprowadził możliwość

aplikowania poprzez nagrywanie filmów, rezygnując w ogóle z pierwszej części papierowej. Rozmawiamy z operatorami, jak to zrobić, żeby naprawdę różne grupy... Z kolei oczywiście nie chcemy wykluczać grup, dla których to byłoby niekorzystne. Szukamy więc takich rozwiązań, które naprawdę będą najbardziej transparentne, jak też przyjazne dla organizacji. Natomiast aplikując o większe środki, organizacje korzystają z wzoru oferty, z którego korzysta każda gmina. Z kolei u pani minister trwają też prace nad zmianami tego wzoru oferty, żeby on był jeszcze bardziej przyjazny dla organizacji pozarządowych. Staramy się tak zrobić ten program, żeby był on naprawdę prosty. Pokazujemy organizacjom, że po prostu warto aplikować i nie trzeba się bać aplikowania do Warszawy, bo ten konkurs będzie im dedykowany.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Tylko króciutkie pytanie uzupełniające, bo w wystąpieniu albo pani minister, albo pana dyrektora była mowa o tym, że 10 tys. zł z regrantingu trafi lub może trafić również do grup formalnych. W jaki sposób tutaj nastąpi podanie tego grantu do grupy nieformalnej?

Dyrektor NIW-CRSO Michał Braun:

Tak. Do tej pory są dwie możliwości. Jeżeli grupa nieformalna chce coś zrobić i złożyć wniosek, np. młodzieżowa rada gminy czy po prostu grupa znajomych, grupa ratowników albo uniwersytet trzeciego wieku, czy też rada seniorów, może to zrobić w ten sposób, że albo de facto nasz regranter jest operatorem tych pieniędzy i po prostu opłaca wszystkie koszty, czyli – nie wiem – wszystkie faktury brane są na tego operatora, albo bierze się jakąś organizację pozarządową, która pełni funkcję pośrednika i przyjmuje pieniądze na swoje konto, ale to grupa nieformalna zarządza de facto tymi środkami. Oczywiście nie mamy możliwości przekazania publicznych środków na konto osoby prywatnej, ale w tej chwili jest to tak zrobione, a operatorzy mają też system wsparcia prawnego z naszej strony, że to po prostu dobrze działa.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję uprzejmie. Już nie, panie Jurku, bo zakończyliśmy ten etap.

Posel Wioletta Maria Kulpa (PiS):

W kwestii formalnej. Czy mogłabym poprosić o stenogram czy o nagranie wypowiedzi pana dyrektora?

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Ale posiedzenie podkomisji jest nagrywane.

Posel Wioletta Maria Kulpa (PiS):

Wszystko to jest nagrywane?

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Jak państwo zajrzą na stronę Sejmu, to tam wszystkie te rzeczy się znajdują.

Serdecznie dziękuję pani minister za tę naszą wspólną rozmowę. Trzymamy za panią kciuki jako przedstawiciele organizacji pozarządowych (NGO) z doświadczeniem samorządowym. To tym bardziej wzmacnia tę pozycję w rządzie. Zapewne będziemy już na roboczo współpracować, zwłaszcza jeśli chodzi o rozwiązania systemowe, głównie oczywiście monitorując inne obszary, ale również nad tym... Dziękuję uprzejmie.

Przechodzimy do drugiego punktu, mianowicie informacji... Uprzejmie proszę pana dyrektora o konsultacje osobiste może na korytarzu, tak? Bardzo proszę, niech państwo tam przejdą na korytarz, żeby nie przeszkadzać, a tutaj kontynuujemy nasze posiedzenie.

Informacja na temat rocznych i wieloletnich planów współpracy z NGO wynikających z art. 5b ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jednego materiału nie widzę. Są materiały ministra edukacji oraz ministra spraw wewnętrznych i administracji, a nie ma materiału ministra nauki i szkolnictwa wyższego. Dzisiaj reprezentuje ten resort pani Barbara Szelewa-Kropiwnicka. Jest pani dyrektor? Tak. Uprzejmie proszę panią dyrektor lub inne osoby, które również reprezentują ministerstwo, o przedstawienie informacji.

Dyrektor Departamentu Analiz Strategicznych i Popularyzacji Nauki Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Barbara Szelewa-Kropiwnicka:

Dzień dobry państwu. Jeszcze raz się przywitam. Zanim oddam głos panu naczelnikowi Piotrowi Kowalczykowi, który u nas tym tematem się opiekuje, powiem tylko, że mamy plany coroczne. Właśnie niedawno przyjęliśmy plan współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2025. Podchodzimy do tego tematu poważnie. Mamy duże doświadczenie. Jako główny cel zapisaliśmy zawiązywanie partnerstw społecznych na rzecz podnoszenia jakości nauki i szkolnictwa wyższego, rozwoju gospodarczego, ale też społecznej odpowiedzialności nauki, bo ta ostatnia rzecz jest dla nas bardzo ważna w kontekście całego systemu funkcjonowania szkolnictwa wyższego i nauki. Poproszę pana naczelnika o szczegóły.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Bardzo proszę. Pan Piotr Kowalczyk jest naczelnikiem wydziału w Departamencie Analiz Strategicznych i Popularyzacji Nauki.

Naczelnik wydziału w Departamencie Analiz Strategicznych i Popularyzacji Nauki Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego Piotr Kowalczyk:

Dzień dobry, panie przewodniczący. Witam wszystkich państwa. Oczywiście minister nauki i szkolnictwa wyższego w zgodzie z ustawą o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie przyjął w formie zarządzenia program współpracy z organizacjami pozarządowymi na rok 2025. Tak jak pani dyrektor powiedziała, głównym celem programu jest właśnie budowanie partnerstwa społecznego na rzecz jakości naukowej, nowoczesnego szkolnictwa wyższego oraz rozwoju gospodarczego Polski jako wyrazu społecznej odpowiedzialności nauki, która to odpowiedzialność i budowanie zaufania obywateli do nauki jest działaniem priorytetowym. W zasadzie w związku z zakresem działań ministra... Minister jako organ realizuje politykę państwa w obszarze szkolnictwa wyższego i nauki, w szczególności w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych oraz ich finansowania, nadzoru nad podmiotami systemu szkolnictwa wyższego i nauki oraz koordynowania systemu i uznawania kwalifikacji zawodowych w zawodach regulowanych i w działalnościach regulowanych w Rzeczypospolitej Polskiej, a także podejmowania działań mających na celu udostępnianie informacji o uznawaniu tych kwalifikacji.

Formy współpracy przyjęte w ramach programu są przede wszystkim pozafinansowe, koncentrujące się na konsultowaniu, obejmowaniu patronatami, organizowaniu wspólnych konferencji i seminariów, a – i tu najważniejsze – finansowa forma współpracy prowadzona jest w ramach... W przypadku przepisów Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce minister ustanawia programy i przedsięwzięcia mające na celu realizację polityki naukowej państwa, co będzie istotne w przypadku, kiedy przedstawimy tutaj dane finansowe. Oczywiście przy współpracy finansowej minister zleca realizację zadań publicznych w ramach otwartych konkursów ofert oraz wspiera inicjatywy wpisujące się w aktualne priorytety ministra, w szczególności w zakresie współpracy z Polską diasporą, a także realizuje działania ujęte w umowie międzynarodowej pomiędzy rządem RP a rządem Stanów Zjednoczonych w sprawie współpracy w ramach Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta. Dodatkowo minister finansuje programy stypendialne realizowane w udziale Narodowej Agencji Wymiany Akademickiej.

Jeżeli chodzi o środki finansowe przewidziane na rok 2025, to mamy finansowanie zadań z zakresu programów i przedsięwzięć ministra ustanawianych w trybie art. 376 ustawy – Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. Przewidziane na ten rok środki to kwota 293 mln zł. Otwarty konkurs ofert na realizację zadania publicznego... W tym przypadku Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego organizuje jeden konkurs na zadanie, jakim jest organizowanie i animowanie działań na rzecz środowiska akademickiego, za 3,35 mln zł. Finansowanie wydatków związanych z realizacją wymiany w ramach Polsko-Amerykańskiej Komisji Fulbrighta to ponad 6 mln zł, a finansowanie stypendiów to kwota 610 tys. zł. Dodatkowo nieoficjalnie, bo chyba pani dyrektor mi nie pogrozi, mogę powiedzieć, że pracujemy nad drugim zadaniem w trybie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Jego zakres przedmiotowy będzie dotyczył popularyzacji nauki. Jeżeli to dobrze pójdzie, tutaj budżet będzie wynosić 5–10 mln zł, z przyjęciem, że 5 mln zł w tym roku, a 5 mln zł w przyszłym roku.

Od razu może powiem w kontekście Ministerstwa Sportu i Turystyki, które się tłumaczyło na zeszłym posiedzeniu, o dysproporcji środków. U nas głównym strumieniem finansowania są jednak przepisy Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce, ponieważ w art. 366 funkcjonuje tzw. podmiot, a w zasadzie jednostka organizacyjna działająca na rzecz upowszechniania nauki. Mając w pamięci społeczną odpowiedzialność nauki, można powiedzieć, że jednostką organizacyjną w zasadzie objęte są wszystkie NGO, które mają osobowość prawną, w szczególności fundacje i stowarzyszenia, oczywiście w kontekście ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, stąd ta rozbieżność finansowa.

Główne trzy programy, które też będą uruchomione w tym roku, o czym trochę spojlerowo mogę powiedzieć, to są programy, które tak naprawdę cieszą się popularnością od kilku lat. To jest program dotyczący społecznej odpowiedzialności nauki, w szczególności ukierunkowany właśnie na popularyzowanie i upowszechnianie osiągnięć naukowych, a także program „Doskonała nauka”, który w tym popularniejszym module skierowany jest na organizację konferencji naukowych, a w drugim na przygotowywanie monografii, jak również program „Nauka dla społeczeństwa”, który jest ukierunkowany na finansowanie badań. W każdym z tych programów, oczywiście oprócz uczelni, instytutów badawczych i podobnych, dość rozpoznawalnych podmiotów z obszaru szkolnictwa wyższego i nauki, mogą wziąć udział również organizacje pozarządowe. Tutaj startują one na równi z tymi dużymi podmiotami.

Jeżeli chodzi o działania bieżące, wiele organizacji pozarządowych zwraca się do nas w formie podjęcia różnego rodzaju współpracy przy realizacji bieżących działań. Czasami jest potrzeba zorganizowania konferencji czy wydania jakiejś publikacji, materiałów konferencyjnych itp. Tego rodzaju inicjatywy minister też realizuje. W zależności od możliwości, trybu i strumienia finansowania staramy się wspierać w zasadzie każdego, kto do nas się zgłasza, oczywiście w zakresie obowiązków ministra nauki i szkolnictwa wyższego.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję uprzejmie. Chciałem zapytać w kontekście programów realizowanych we współpracy z podmiotami pozarządowymi, czy używacie tam dwóch możliwości, czyli albo powierzania, albo wspierania zadań. Która z nich funkcjonuje?

Naczelnik wydziału w departamencie MNiSW Piotr Kowalczyk:

Jeżeli chodzi o przepisy Prawa o szkolnictwie wyższym i nauce, to tutaj nie ma kwestii powierzenia. Bardziej chodzi o wkład własny. Rzeczywiście w większości programów jest ten wkład własny na poziomie 10%. Jeśli chodzi o zadanie publiczne w trybie ustawy o działalności, przy działaniach dotyczących organizowania i animowania działań na rzecz środowiska akademickiego do tej pory jest tam wkład 10%. To działanie, które planujemy ustanowić... Pani minister Karolina Ziolo-Pużuk też gdzieś jest za tym, żeby jednak to było powierzenie, czyli sfinansowanie dotacją 100% realizacji zadania.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję uprzejmie. Bardzo proszę, czy są pytania do przedstawicieli resortu? Nie stwierdzam.

Wobec tego przechodzimy do następnego, bratniego resortu, czyli Ministerstwa Edukacji Narodowej. Jest z nami pani Renata Kurlanc, dyrektor Departamentu Wychowania i Profilaktyki. Jest też pani Krystyna Kiernożek, radca w tym departamencie. Bardzo proszę panią dyrektor o głos.

Dyrektor Departamentu Wychowania i Profilaktyki Ministerstwa Edukacji Narodowej Renata Kurlanc:

Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, chciałam przedstawić sposób współpracy minister edukacji z organizacjami pozarządowymi. Materiał naszego ministerstwa został państwu przesłany, stąd nie będę szczegółowo go odczytywała, tylko ograniczę się...

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

O, właśnie. Jeszcze tylko mam prośbę do przedstawicieli resortu nauki o przesłanie tego materiału informacyjnego do podkomisji. Dobrze? Dziękuję. Proszę uprzejmie.

Dyrektor departamentu MEN Renata Kurlanc:

Przedstawię najważniejsze punkty. Otóż na podstawie już wspomnianego art. 5b ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. minister edukacji zarządzeniem przyjęła program

współpracy z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, które zostały wymienione w art. 3 tejże ustawy. Już w preambule tego programu minister edukacji uznaje, że metody i formy pracy, które proponują organizacje pozarządowe, sprzyjają nawiązywaniu koleżeńskich relacji i budowaniu poczucia sukcesu, a później w konsekwencji podnoszeniu poczucia własnej wartości. Natomiast wszystkie przedsięwzięcia i inicjatywy, które są podejmowane czy proponowane przez NGO, mają ogromny wpływ na uczniów, a także na nauczycieli, którzy przyczyniają się do wyzwalania społecznej aktywności i nabywania wielu cennych umiejętności, które przydadzą się w przyszłym życiu, takich chociażby jak umiejętność komunikowania się czy współdziałania, a jednocześnie sprzyjają właśnie takiemu zaspokajaniu poczucia afiliacji w grupie. Udział uczniów w inicjatywach proponowanych przez NGO to ważna informacja dla wychowawców, nauczycieli i pedagogów, bo podaje to informację na temat rozwoju emocjonalnego uczniów i postępów wychowawczych, tego procesu, jaki zachodzi w szkole.

Minister edukacji dostrzega w organizacjach ważnego partnera społecznego, który wspiera działalność edukacyjną, wychowawczą i profilaktyczną szkół i placówek oświatowych. Dlatego też głównym celem przyjętego programu jest budowa partnerstwa między administracją rządową a organizacjami pozarządowymi. Temu właśnie ma służyć wspieranie NGO w realizacji ważnych celów oświatowych i społecznych. Tak jak już wcześniej zostało powiedziane, jeśli chodzi o podmioty, które współpracują z organizacjami pozarządowymi w ramach programu, są także jednostki organizacyjne, które są podległe ministrowi edukacji lub są przez niego nadzorowane. W programie wyróżniono dwie formy współpracy, mianowicie współpracę finansową lub niefinansową. Współpraca finansowa jest realizowana w formie powierzenia wykonania zadań publicznych. Niefinansowa polega na obejmowaniu przez ministra honorowych patronatów dla przedsięwzięć realizowanych przez NGO czy też na udziale ministra w Komitecie Honorowym, ale również na tym, że minister edukacji zaprasza przedstawicieli organizacji pozarządowych do konsultacji, zespołów eksperckich czy prac roboczych w zakresie opiniowania różnego rodzaju aktów. Jeśli mówimy o rodzajach współpracy z NGO, to bardzo ważna jest tutaj współpraca w zakresie wspierania przez organizacje pozarządowe działalności wychowawczej. Należałoby wspomnieć o organizacjach harcerskich, które wykorzystują zorganizowane formy działań i kształtują bardzo ważne cechy, takie jak służba i pomoc bliźniemu, a także postawy patriotyczno-obywatelskie. Na tym polu rzeczywiście ogromne znaczenie ma wpływ organizacji harcerskich.

Kolejnym ważnym punktem jest powołanie przez ministra edukacji zespołu do spraw współpracy z organizacjami pozarządowymi. Minister edukacji, która wspiera dyrektorów szkół i placówek w zakresie wszechstronnej współpracy z NGO, podjęła decyzję o tym, aby wzmocnić współpracę z doświadczonymi organizacjami pozarządowymi, dla których istotne jest dobre funkcjonowanie uczennic i uczniów w przyjaznej atmosferze w szkołach i placówkach, które realizują cele edukacyjne. W czerwcu 2024 r. pani minister edukacji powołała zarządzeniem zespół ds. współpracy z NGO. Ponieważ to przedsięwzięcie cieszyło się ogromnym zainteresowaniem ze strony organizacji pozarządowych, a wtedy zostało wybranych 30 NGO, to 13 września 2024 r. pojawiło się kolejne zarządzenie, właściwie zmieniające to pierwsze, w sprawie powołania kolejnych 15 organizacji do zespołu ds. współpracy z NGO, który obecnie liczy 45 organizacji. Zadaniem tego zespołu jest przygotowanie propozycji rozwiązań w zakresie współpracy organizacji pozarządowych z placówkami oświatowymi i szkołami, w szczególności co do organizacji pracy przedszkoli, praw dziecka i ucznia, kompetencji kadry pedagogicznej i kierowniczej, edukacji włączającej, profilaktyki zdrowia psychicznego. Mamy za sobą dwa spotkania. Pierwsze odbyło się 20 września, a kolejne 16 grudnia. Teraz jesteśmy przed następnym spotkaniem z organizacjami, które się odbędzie 20 lutego.

Organizacje pozarządowe mają również ogromny wpływ na treści nauczania oraz wychowanie w zakresie kształtowania postaw społecznych i działalności wolontariackiej. Podczas realizacji przedmiotu wiedza o społeczeństwie są kształtowane właśnie postawy obywatelskie i społeczne uczniów, a treści nauczania tak zostały sformułowane, żeby każdy uczeń miał świadomość wpływu obywateli na życie polityczne i poczucie własnej sprawczości. Podczas lekcji uczeń przedstawia cele i przykłady działalności organizacji społecznych, które skupiają młodych ludzi w Polsce, ale także zapoznaje się z ideą wolontariatu i potrafi ją wyjaśnić. Zresztą dzieci i młodzież są bardzo zaangażowane w działania wolontariackie. Planuje się, że od 1 września 2025 r. w szkołach podstawowych będzie realizowany jako nieobowiązkowy

nowy przedmiot edukacja zdrowotna, a w szkołach ponadpodstawowych będą dwa nowe przedmioty, czyli edukacja zdrowotna i edukacja obywatelska. Jednym z uwzględnionych działań jest budowanie postaw prospołecznych, a celem podejmowanie działań wspierających zdrowie we wszystkich jego aspektach. Mówiąc o edukacji zdrowotnej i o nowych przedmiotach, które wejdą, trzeba również powiedzieć o edukacji obywatelskiej, gdzie uczeń będzie omawiał znaczenie wolontariatu jako jednej z form aktywności obywatelskich.

Mówiąc o współpracy z NGO, należy również wspomnieć o współpracy w ramach „Narodowego programu zdrowia”. Tutaj są ogłaszane konkursy. Jedna z edycji była na lata 2021–2025. Teraz mamy program „Zobacz emocje”, w którym realizowane są projekty i programy edukacyjne i wychowawcze. Do konkursu mogły zgłaszać się podmioty, których cele statutowe lub przedmiot działalności dotyczyły właśnie zadań związanych z zakresem zdrowia publicznego. Na realizację zadań przeznaczono środki publiczne w maksymalnej wysokości 7 639 422 zł, przy czym w 2024 r. to były 3 014 422 zł, a na 2025 r. zostało przeznaczonych 4 625 000 zł. Po rozstrzygnięciu konkursu minister edukacji zleciła wykonanie zadań 5 wybranym organizacjom pozarządowym. Dzięki temu w szkołach i placówkach będą mogły być wdrożone i zrealizowane programy, w wyniku których – mamy nadzieję – nastąpi poprawa samopoczucia i dobrostanu psychicznego uczniów i uczennic. Chodzi o poznanie siebie i swoich możliwości w relacjach rówieśniczych, polepszenie postaw i relacji emocjonalnych.

Kolejna jest współpraca ministra edukacji w ramach programu „Doposażenie szkół w środki higieny menstruacyjnej” w roku szkolnym 2024/2025. Pod koniec sierpnia minister edukacji ustanowiła program pod tą nazwą. Przedmiotem programu jest doposażenie minimum 500 publicznych i niepublicznych placówek w środki higieny menstruacyjnej, ale również realizacja działań informacyjnych i edukacyjnych w szkołach podstawowych i ponadpodstawowych, jak też przeprowadzenie pilotażu zapotrzebowania na te środki oraz opracowanie raportu z realizacji programu. W 2024 r. na program przeznaczono 1,9 mln zł, a 2,5 mln zł do sierpnia 2025 r.

Ta działalność i współpraca ministra edukacji jest bardzo bogata, stąd kolejny jest program wyrównywania szans edukacyjnych dzieci i młodzieży z Ukrainy pod nazwą „Szkoła dla wszystkich”. Głównym celem programu jest lepsze dostosowanie środowiska szkolnego do potrzeb uczniów i uczennic z Ukrainy z doświadczeniami migracji i uchodźstwa.

Organizacje pozarządowe biorą również udział w organizacji ogólnopolskich turniejów i olimpiad dla uczniów. Tutaj też do współpracy przystępują NGO. Na przełomie I i II kwartału 2025 r. minister edukacji ma w planach ponowne ogłoszenie konkursu na organizację i prowadzenie olimpiad i konkursów tematycznych związanych z wybraną dziedziną wiedzy. Biorąc pod uwagę dotychczasowe doświadczenia nie jest wykluczone, że tymi wnioskodawcami będą również właśnie NGO, a o liczbie zawartych z tymi organizacjami umów będziemy wiedzieć w sierpniu br. po wyłonieniu ewentualnych organizatorów turniejów i olimpiad.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani dyrektor, uprzejma prośba o skondensowanie wypowiedzi, dlatego że mamy ten materiał na piśmie.

Dyrektor departamentu MEN Renata Kurlanc:

Tak, już właśnie... Dobrze. To oprócz tego jeszcze tylko powiem o otwartych konkursach ofert w ramach współpracy międzynarodowej. Tutaj jest właśnie organizowanie doskonalenia zawodowego w kraju i za granicą dla nauczycieli, jak również zespół ds. integracji edukacji dzieci będących obywatelami Ukrainy.

Bardzo ważny jest „Program wspierania rozwoju uczniów wybitnie uzdolnionych”. Tutaj również są organizacje pozarządowe.

No i oczywiście „Polityka cyfrowa transformacji edukacji”, gdzie współpraca z NGO została wpisana uchwałą Rady Ministrów.

Na koniec jeszcze projekt „Szkoła dostępna dla wszystkich”, który minister edukacji realizuje we współpracy z Funduszem Narodów Zjednoczonych na rzecz Dzieci (UNICEF). Celem głównym tego projektu jest podniesienie kompetencji nauczycieli, ale również udzielanie wsparcia dzieciom i uczniom, którzy mają zróżnicowane potrzeby rozwojowe i edukacyjne. Dziękuję bardzo.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję za materiał i za przedstawienie informacji o szerokiej współpracy podmiotów pozarządowych z resortem. Myślę, że wszyscy zauważymy tutaj zasadniczą zmianę w porównaniu do poprzedników.

Mnie w szczególności ucieszył fakt realizacji programu „Doposażenie szkół w środki higieny menstruacyjnej”. Do mnie jako posła 4–5 lat temu zgłosiła się sama młodzież. Samorząd uczniowski organizował właśnie zakup i zbierał środki finansowe, aby mieć skrzyneczki umieszczane w różnych miejscach. Fajnie, że ten program jest obecny i kontynuowany.

Czy są pytania do resortu? Bardzo proszę.

**Prezes Stowarzyszenia Rozwoju Nauki, Edukacji i Sportu „Edustacja. Sport i Rekreacja”
Marta Różga-Modrzejewska:**

Dzień dobry, panie przewodniczący. Szanowni państwo, chciałabym zadać pytanie, bo oczywiście bardzo fajnie było słuchać o tym, że pani minister konsultuje, zapewnia dostęp do konsultacji i zaprasza organizacje pozarządowe, natomiast mam doświadczenie i chciałabym się zapytać, dlaczego niektóre organizacje są wykluczane z tego dialogu, właśnie z tych konsultacji. Organizacja pozarządowa prowadząca największą szkołę w Polsce nie jest zapraszana na te konsultacje m.in. w ramach Forum Edukacji Domowej. Chciałam zapytać, skąd taka sytuacja. To jest organizacja, która najszybciej reagowała w czasie pandemii, udostępniając swoje zasoby uczniom.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Proszę się przedstawić.

**Prezes Stowarzyszenia Rozwoju Nauki, Edukacji i Sportu „Edustacja. Sport i Rekreacja”
Marta Różga-Modrzejewska:**

Nazywam się Marta Różga-Modrzejewska. Reprezentuję fundację „Edustacja. Sport i Rekreacja”.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Czy są inne pytania? Bardzo proszę.

Poseł Wioletta Maria Kulpa (PiS):

Po pierwsze, panie przewodniczący, myślę, że nie wszystko z Prawa i Sprawiedliwości jest takie złe, jak pan podkreśla i jak państwo też wyrażają swoje opinie. Zresztą słyhać to, że wiele programów, które były realizowane, jest kontynuowanych. Miałabym więc taką prośbę, aby ostrożnie podchodzić w opiniach, a szczególnie...

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Szanowna pani, mówiłem o innym podejściu.

Poseł Wioletta Maria Kulpa (PiS):

Ale o oskarżeniach, które kierował wcześniej pan dyrektor, a pan już nie dał mi dojść do słowa... Jednak spokojnie. Napiszę interpelację poselską.

Teraz powiem tak, wracając do pani materiału, że czterdzieści parę organizacji... Proszę mi powiedzieć, czy państwo w ogóle konsultowali te organizacje ze środowiskiem rodziców. Pani minister sobie wybrała organizacje, które będą miały wpływ na kształtowanie psychiki dzieci i na relacje obywatelskości. Nie wiem, co się pod tym kryje, bo pani powiedziała o tym bardzo ogólnie. Natomiast chciałabym też wiedzieć, jaka jest generalnie podstawa programowa, co będzie zawarte w tych zagadnieniach, bo tam tkwi tak naprawdę sedno sprawy. To jest jedna rzecz.

Natomiast po drugie powiem tak, że ministerstwo nie jest zainteresowane nowymi elementami kształtowania młodzieży, bo mówię już o poziomie młodego człowieka, który kończy liceum czy technikum, za chwilę wejdzie w świat dorosły i zetknie się z szarą, brutalną rzeczywistością m.in. rynku pracy. Miałam bardzo ciekawy pomysł pod hasłem „Legitna praca”. Zresztą to wyszło zupełnie przez przypadek, kiedy na posiedzeniu Komisji do Spraw Kontroli Państwowej z głównym inspektorem pracy. Oni bardzo chętnie poprzez swoje delegatury i inspektoraty w terenie mogliby przeprowadzać szkolenia w placówkach oświatowych w ostatniej klasie licealnej, tej maturalnej, bądź w V klasie technikum. Młody człowiek nie zawsze idzie na studia, ale być może już podejmuje pierwszą pracę zaraz po ukończeniu

szkoły średniej. Chodziło o to, żeby tego młodego człowieka nie oszukano na rynku pracy, czyli nie tylko, żeby wiedział, jakie ma obowiązki, ale przede wszystkim jakie ma prawa jako przyszły pracownik. Pani minister niestety mi odmówiła, twierdząc, że nie ma możliwości i czasu itd. Miałabym prośbę, żeby państwo jednak mogli to rozważyć, bo to jest bardzo istotne.

Jeszcze jedna rzecz, na którą zwracali mi uwagę nauczyciele. Na wielu spotkaniach oni o tym mówią. Jak państwo już likwidują tę jedną lekcję religii, bo tak sobie wymyślili, to nauczyciele myśleli, że to będzie dodatkowa lekcja wychowawcza. Niech pani potwierdzi. W klasach I–III nie ma w ogóle lekcji wychowawczej? Nauczyciele oczekiwali, że będą mogli wykorzystać przynajmniej tę jedną lekcję dodatkową na rozmowy z dziećmi. To byłaby też jakaś możliwość przeprowadzenia różnych działań i kształtowania młodego człowieka. Państwo w ogóle zlikwidowali 45 minut. Tego nie ma w przestrzeni nauczania, a jednak chyba tego nie konsultowaliście do końca z nauczycielami. Jeśli państwo mówią, że tak wszystko konsultują, to mam pytanie, czy w ogóle rozmawialiście z nauczycielami na temat ich potrzeb w placówkach oświatowych. To nie jest kwestia tego, że – nie wiem – ogłaszamy sukces, bo zlikwidowaliśmy religię, tylko pytania, jak to dalej zagospodarować. Czy po prostu tylko obwieścić sukces i wszystko? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Pani poseł poruszyła bardzo ważne sprawy, z tym że niezwiązane z tematyką naszego posiedzenia, bo my dzisiaj analizujemy art. 5b ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. W związku z tym uprawnienia dla tych osób, które reprezentują dzisiaj ministra, są pewnie w tym zakresie, ale jeśli pani dyrektor jest gotowa odpowiedzieć, bo oczywiście nauczyciele...

Poseł Wioletta Maria Kulpa (PiS):

Pytanie pierwsze dotyczyło materiału.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Nie no, materiał dotyczy organizacji pozarządowych, a nauczyciele nie...

Poseł Wioletta Maria Kulpa (PiS):

Pytam o rodziców, a nie o nauczycieli.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Nie. Proszę przeczytać art. 5b ustawy, który mówi o organizacjach pozarządowych. Z całą życzliwością, ale nauczyciele, jeśli nie są członkami organizacji...

Poseł Wioletta Maria Kulpa (PiS):

A to w zupełnie innym temacie.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

O nauczycieli też pani pytała przed chwilą, jeśli o to chodzi. Dobrze. Nie będę na to odpowiadał, bo nie jestem do tego upoważniony. Natomiast pani dyrektor, jak uzna za stosowne, to odpowie. Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu MEN Renata Kurlanc:

Dziękuję bardzo. Może zacznę od końca. Rzeczywiście nie będę się wypowiadała o likwidacji jednej godziny religii.

Natomiast myślę, że wszyscy wiemy, że nie ma bardziej zaangażowanych wychowawczo nauczycieli niż nauczyciele edukacji wczesnoszkolnej, gdzie nie ma podziału na przedmioty, tylko nauczyciel przez cały czas pobytu uczniów i uczennic w szkole poświęca im każde swoje działanie wychowawcze. Nie ma również podziału na przedmioty w klasach młodszych, bo właśnie nauczyciel decyduje, co należy zrobić, obserwując potrzeby i stan dzieci, ich kondycję psychofizyczną danego dnia, w danej chwili. Nie ulega wątpliwości, że wszystkie działania, które podejmują nauczyciele ... To nie jest jedna godzina w tygodniu. Praktycznie to są wszystkie godziny, które są połączeniem edukacji i działań wychowawczych. To po pierwsze.

Druga sprawa. Tutaj jakby połączę pani pytania i postaram się odpowiedzieć. Pani minister i wszyscy wiceministrowie są otwarci na spotkania z przedstawicielami organizacji, jeśli tylko zgłaszają takie potrzeby. Na spotkaniach jest to omawiane. Natomiast jeśli chodzi

o konsultowanie i zapraszanie do tego zespołu, to się odbyło na zasadzie składania ofert, które były oceniane. Wszystko było dostępne w zarządzeniu i w komunikacie ministra edukacji. Były przedstawione rekomendacje. Ostateczną decyzję podejmowała natomiast pani minister.

Kolejna sprawa. Zobowiązana czasem, nie chcąc przedłużać swojego wystąpienia, bo materiał państwo dostali, powiem, że jedną ze sfer działalności i właśnie konsultowania jest również współpraca z rodzicami. Zresztą myślę, że mogę tutaj państwu powiedzieć, mimo że jesteśmy przed tym spotkaniem, że zespół zaproszony przez panią minister, a składający się z 45 organizacji, sam dokonywał... To są przedstawiciele najróżniejszych organizacji pozarządowych, stowarzyszeń, fundacji, w tym nauczycielskich, a jest tam również koło gospodyń wiejskich. Pani minister zależało na tym, żeby byli to przedstawiciele jak najbardziej zróżnicowanych środowisk, którzy mogą jak najwięcej wnieść do tego spojrzenia ministra edukacji na wiele problemów i przedstawić swoje stanowisko. Zostało zaproponowane utworzenie siedmiu grup i właśnie będziemy konsultować to z przedstawicielami... Tak, pani radco? Siedem grup tematycznych, gdzie przedstawiciele organizacji mogą się jakby zapisywać czy zgłaszać swój akces do udziału w pracy tych grup. Będą współpracować z przedstawicielami departamentów i ministrami właśnie w zakresie tematyki, do której się zgłoszą. Może tak...

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję uprzejmie. Przechodzimy do następnego punktu i informacji ministra spraw wewnętrznych i administracji. Upoważnienie w imieniu pana ministra ma pani Agata Furgała, dyrektor Departamentu Porządku Publicznego w Ministerstwie Spraw Wewnętrznych i Administracji. Bardzo proszę o głos panią dyrektor. Materiał też jest przekazany, w związku z czym uprzejma prośba o przedstawienie w sposób skondensowany najistotniejszych kwestii.

Dyrektor Departamentu Porządku Publicznego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji Agata Furgała:

Oczywiście. Dziękuję bardzo. Szanowny panie przewodniczący, szanowni państwo, spróbuję w telegraficznym skrócie opisać stan i podstawę prawną, jaka obowiązuje w MSWiA, bo dokumentem dotyczącym współpracy naszego urzędu z organizacjami pozarządowymi jest program współpracy ministra spraw wewnętrznych i administracji z NGO oraz podmiotami wymienionymi w art. 3 ust. 3 ustawy. Program na lata 2023–2025 kończy się w tym roku. Natomiast ten dokument wskazuje możliwe kierunki współpracy naszego urzędu z NGO. Zgodnie z założeniami dokumentu ta współpraca jest oparta na otwartym dialogu, wspólnych wartościach, respektowaniu ustalonych zasad i kooperacji, co pozwala efektywnie od lat realizować zadania, zwłaszcza w obszarze szeroko rozumianych działań profilaktycznych, które pozostają w zainteresowaniu ministra spraw wewnętrznych i administracji.

Podobnie jak moi przedmówcy z innych resortów, powiem, że ta współpraca oczywiście przyjmuje czy może przyjmować charakter zarówno stricte finansowy, jak i mieszany, a także niefinansowy. Zanim przejdę do aspektu finansowego czy mieszanego, pozwolę sobie szerzej powiedzieć parę słów o tym niefinansowym, który może przyjmować formę konsultacji, różnego rodzaju działań publicznych, wzajemnego informowania się o kierunkach takiej współpracy przy patronatach i konferencjach. Zeby pokazać – można powiedzieć – aktywizację w ostatnim roku, bo myślę, że ona została dość zaktywizowana, pozwolę sobie przytoczyć kilka konkretnych przykładów.

Po pierwsze bardzo szeroko współpracujemy z organizacjami pozarządowymi w ramach reaktywowanego międzyresortowego zespołu ds. przeciwdziałania handlowi ludźmi. Tutaj są przedstawiciele wielu organizacji, m.in. Fundacji Przeciwko Handlowi Ludźmi i Niewolnictwu La Strada, Fundacji Light House, Fundacji Czas Wolności, Stowarzyszenia Po-Moc. Wszystkie te organizacje są aktywne na polu pomocy ofiarom tego przestępstwa i są z nami na bieżąco w kontakcie, bo praktycznie raz w tygodniu w ramach grup roboczych, rzadziej w ramach tego międzyresortowego zespołu, a telefonicznie z moimi współpracownikami są praktycznie na co dzień.

Można powiedzieć, że innym przykładem takiej pomocy mieszanej z inicjatywy pana naczelnika Wydziału Porządku Publicznego była współpraca z fundacją, która wygrała konkurs na realizację zadania publicznego związanego z prowadzeniem telefonu interwencyjnego w sprawie poszukiwania osób zaginionych. To jest oczywiście zadanie finansowe.

Natomiast w ramach współpracy z Fundacją Itaka udostępniłmy po prostu sale, co nie było przez wiele lat możliwe. To było naprawdę duże przedsięwzięcie, w którym wzięli udział przedstawiciele różnych organizacji pozarządowych, jak również ratownicy, policjanci i funkcjonariusze innych służb. Wspólnie wypracowywano najlepsze pola współpracy w zakresie poszukiwania osób zaginionych.

Innym przedsięwzięciem chociażby sprzed kilku tygodni było skierowanie kilku organizacji pozarządowych do udziału w ramach międzynarodowej konferencji grupy państw Morza Bałtyckiego, której przewodniczymy w obszarze przeciwdziałania handlowi ludźmi. Brały one właśnie udział w tym gremium międzynarodowym.

Teraz wróć do programu współpracy, którego główny cel jest opisany w załączonym materiale. Czyli chodzi o stworzenie i wdrożenie systemowych rozwiązań, które umożliwiają aktywny udział organizacji pozarządowych w planowaniu, realizacji i monitorowaniu realizacji zadań publicznych MSWiA. Celem szczegółowym jest po pierwsze... Może nie po pierwsze, bo nie chciałabym wartościować, dlatego że reprezentuję Departament Porządku Publicznego, natomiast te zadania są realizowane przez różne komórki organizacyjne w naszym urzędzie i dotyczą kilku sfer.

Jest to realizacja zobowiązań międzynarodowych w zakresie prowadzenia Krajowego Biura Informacji i Poszukiwań, przewidzianego w konwencjach o traktowaniu jeńców wojennych oraz o ochronie osób cywilnych podczas wojny. To zadanie, które w drodze konkursu zostało powierzone Polskiemu Czerwonemu Krzyżowi.

Jeśli chodzi o zwiększanie udziału NGO oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3 ustawy w opracowaniu, realizacji i monitorowaniu działań na rzecz przeciwdziałania handlowi ludźmi, tutaj powierzamy to czy wspieramy, bo to w zasadzie są wspólne działania, Krajowe Centrum Interwencyjno-Konsultacyjne dla Ofiar Handlu Ludźmi (KCIK), które jest prowadzone różnie w zależności od konkursu. Oczywiście La Strada od lat współpracuje z nami w tym zakresie, bo też ma potencjał do realizacji tego zadania, ale w ubiegłym roku było to Stowarzyszenie Po-Moc, a w tym roku jest inny podmiot współrealizujący to zadanie.

Kolejne jest wspieranie zaangażowania organizacji pozarządowych uprawnionych do wykonywania zadań z zakresu ratownictwa górskiego. To zadanie powierzone Górskiemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu (GOPR) i Tatrzańskiemu Ochotniczemu Pogotowiu Ratunkowemu (TOPR). W tym programie mamy również określone wsparcie NGO uprawnionych do wykonywania działań w obszarze ratownictwa wodnego, czyli organizację i prowadzenie szkoleń dla ratowników wodnych.

Dalej z celów szczegółowych programu można wymienić dotacje celowe przeznaczone dla organizacji pozarządowych prowadzących działalność pożytku publicznego w zakresie bezpieczeństwa i porządku publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym. Właśnie zadania w tym obszarze koordynuje Departament Porządku Publicznego. Wspomniałam już o Fundacji Itaka, która wygrała konkurs na prowadzenie telefonu interwencyjnego w zakresie poszukiwania osób zaginionych, przede wszystkim dzieci.

Drugim elementem czy kolejnym zadaniem w tym programie jest ochrona, zachowanie i rozwój tożsamości kulturowej mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego. Tu mamy do czynienia z rozpisywaniem konkursów i realizacją zadań publicznych. Kolejny cel to integracja społeczna i obywatelska mniejszości romskiej.

Tak jak wspomniałam na wstępie, nasz program resortowy jest koordynowany akurat w komórce, którą mam przyjemność kierować, natomiast jest on w poszczególnych zadaniach realizowany przez inne komórki merytoryczne w zależności od specyfiki danego zadania. Koordynujemy je i zbieramy. Oczywiście do 20 marca przedstawimy roczne sprawozdanie za cały rok funkcjonowania tego programu.

Może krótko o wysokości środków przeznaczonych na realizację programu, jeśli państwo są zainteresowani, a jeśli nie, to jest to w informacji, więc nie wiem, jak pan przewodniczący...

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Tak, jest w informacji.

Dyrektor departamentu MSWiA Agata Furgała:

Summa summarum za wszystkie te zadania, które finansujemy w całości bądź też współfinansujemy, przeznaczanych jest ponad 60 mln zł rocznie.

Natomiast jeszcze chciałabym na koniec wspomnieć o tej formie współpracy, która nie jest uwzględniona w tym programie. W drodze uchwały przez Radę Ministrów od 2007 r. prowadzony jest i koordynowany przez ministra spraw wewnętrznych i administracji rządowy program przeciwdziałania przestępczości i aspołecznym zachowaniom „Razem bezpieczniej”. Ten program praktycznie obowiązuje 17 lat. Skończył się w ubiegłym roku. Zaprojektowaliśmy kolejną edycję programu „Razem bezpieczniej” na lata 2025–2028. On jest na finalnym etapie prac legislacyjnych i czeka na rozpatrzenie przez Stały Komitet Rady Ministrów. Ten program co do zasady wraca do korzeni z pierwszych edycji. Ma uaktywniać społeczności lokalne, czyli to, o czym mówiła pani minister w pierwszym wystąpieniu, ale oczywiście w obszarze kształtowania bezpiecznych zachowań, a przeciwdziałania zachowaniom aspołecznym i przestępczości. Program ma docierać na poziomie społeczności lokalnych do potrzebujących czy do rozwiązywania tych problemów. Działa to w taki sposób, że wojewoda zbiera ze swojego obszaru propozycje organizacji pozarządowych bądź jednostek samorządu terytorialnego i przedstawia je ministrowi spraw wewnętrznych i administracji, rekomendując określoną liczbę projektów. Na poziomie ministra działa komisja konkursowa. W nowej edycji planujemy powołanie międzyresortowej grupy roboczej ds. oceny tych projektów. W ten sposób w skali całego kraju rezerwa celowa przeznaczona na... Mamy nadzieję, że na roczne funkcjonowanie programu będzie 12 mln zł. Również to tak naprawdę ma inspirować lokalne społeczności, w tym organizacje pozarządowe, do podejmowania działań w tym obszarze.

Gdyby były jakieś pytania, to pozostają oczywiście do państwa dyspozycji. Bardzo dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję uprzejmie. W tej informacji nie zauważyłem formy współpracy ze Związkiem Ochotniczych Straży Pożarnych Rzeczypospolitej Polskiej (ZOSP RP). To te programy, które są adresowane już od wielu lat.

Dyrektor departamentu MSWiA Agata Furgała:

Oczywiście, że są, jak najbardziej. Może to pominęłam. Oczywiście zajmuje się tym Departament Ochrony Ludności i Zarządzania Kryzysowego. Cały ten obszar jest dla nas tak oczywisty, że być może pominęłam tutaj ten element. Zresztą pani minister także mówiła o współpracy właśnie z tą komórką w zakresie obrony cywilnej i nowych rozwiązań. Przypuszczam, że kolejna edycja programu, bo wspomniałam, że w 2025 r. ten czas nam się kończy, będzie uwzględniała w szerszym zakresie również te aspekty, aczkolwiek współpraca jest ugruntowana i prowadzona od wielu lat.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję uprzejmie. Bardzo proszę, czy są pytania? Uprzejmie proszę, może najpierw pan, a potem pan prezes Jerzy Płókarz.

Prezes Ochotniczej Straży Pożarnej w Zieleńcu Jarosław Popławski:

Dzień dobry. Jarosław Popławski, prezes OSP Zieleniec.

Chciałbym o coś zapytać, bo mówiła pani, że są programy dla jednostek OSP i jest wsparcie. Czy mogłaby pani wymienić jakieś na rok 2025? Dziękuję.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Pan prezes Jerzy Płókarz.

Prezes KSR SSR Jerzy Płókarz:

Dziękuję. Pani dyrektor, powiem szczerze, że to bardzo fajna współpraca. My po prostu nie sięgamy tak po pieniądze, bardziej skupiamy się na działaniu, ale deklarujemy współpracę.

Mamy takie przypadki, że zwraca się do nas jednostka Policji, że jakiś człowiek się oddalił i 100 km dalej go znajdujemy, bo mamy sieć użytkowników PL-CB Radia i puszczamy komunikat na terenie całego kraju bezpośrednio do kierowców. To nie jest na takiej zasadzie, że coś przeczytam, a później za godzinę czy pięć godzin jadę i już nie pamiętam o tym, że tam coś było, tylko teraz jadę i w samochodzie mam komunikat, że szukamy takiej a takiej osoby. Udaje nam się od czasu do czasu rzeczywiście kogoś skutecznie odnaleźć. Była bardzo spektakularna akcja pod Poznaniem. Nie pamiętam już dokładnie nazwy miejscowości. Zimą oddalił się starszy człowiek z demencją i to niezbyt ciepło ubrany. Odnaleźliśmy go jakieś 100 km dalej, idącego sobie w środku nocy ulicą. Na szczęście dzięki komunikatom na PL-CB

Radio kierowca ciężarówki zauważył go, zainteresował się i człowiek został uratowany. Policjanci dzwonili, dziękowali i mówili zaskoczeni: „Znaleźliście go już po godzinie”. Tak więc deklarujemy współpracę.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję uprzejmie. Pani dyrektor, jeśli można, jeszcze jedna rzecz. Polski parlament ponad podziałami politycznymi przyjął rozwiązanie, które wspiera konie oraz psy służbowe – że tak powiem w cudzysłowie – na ich emeryturze. Ten program prowadzi Stowarzyszenie „Zakątek Weteranów”. Natomiast nie możemy dostać takiego programu jak „Willa plus” dla tych zwierząt. O co chodzi? To stowarzyszenie pozyskało nieodpłatnie z Krajowego Ośrodka Wsparcia Rolnictwa (KOWR) byłe państwowe gospodarstwo rolne. Jest ono w stanie, który wymaga remontu. Brakuje środków finansowych na przeprowadzenie tego remontu. Jak mówię, to jest stowarzyszenie, które ma życzliwość władz samorządowych itd., ale np. stajnia to jest obiekt zabytkowy, który oczywiście zgodnie z procedurami wymaga odpowiednich nakładów. Dlatego też na pierwszym spotkaniu kierownictwa resortu mówiliśmy o tym z panią poseł Katarzyną Piekarską, która prowadziła tę ustawę, żeby jednak znaleźć takie miejsce i taki program, w którym będzie można aplikować i wspomagać... Podkreślałam, że to majątek, który należał wcześniej do Skarbu Państwa, a został przez poprzednią władzę, co bardzo pozytywnie oceniam, przekazany właśnie temu stowarzyszeniu, żeby stworzyć właściwe warunki do opieki nad służbowymi psami i końmi na emeryturze, bo dzisiaj jest to prowadzone w obiekcie wynajętym od osoby fizycznej w Nekli koło Wrześni. Coraz trudniej jest tam spełnić odpowiednie warunki. Dlatego też uprzejma prośba, aby w nowych programach, które ewentualnie są tworzone... Myśleliśmy o tym nowym programie, jeśli chodzi o Policję, rozwój itd., żeby tam można było pisać wnioski, lub żeby w innym miejscu stworzyć taką możliwość udzielenia pomocy na dofinansowanie modernizacji i remontu tych obiektów, które służą właśnie opiece nad służbowymi psami i końmi na emeryturze. Dziękuję.

Dyrektor departamentu MSWiA Agata Furgała:

Dziękuję bardzo. Postaram się odpowiedzieć na część państwa pytań.

Dziękuję za deklarację. Oczywiście jak najbardziej współpraca z Fundacją Itaka, jeśli chodzi o telefon interwencyjny i pomoc, a także wsparcie rodzin poszukujących osób zaginionych... Myślę, że w imieniu fundacji, bo cały czas z nią współpracujemy, mogę zadeklarować otwartość. To być może będzie jeszcze bardziej efektywne.

Jeśli chodzi o postulat pana przewodniczącego, znam ten temat, chociaż akurat nie w tym wydziale się on pojawiał. Natomiast tutaj jest jeszcze kwestia tego, na ile z formalnoprawnego punktu widzenia MSWiA ma możliwość i tytuł do tych działań. Jeżeli pan przewodniczący pozwoli, jako apel to zastosuję, ale mogę się ustosunkować na piśmie do tej propozycji.

Rozumiem, że jeśli chodzi o włączenie OSP... Przepraszam, że może nie w odpowiedniej kolejności. Znowu tutaj spróbuję odpowiedzieć na to pytanie. To jest zadanie dotyczące opiniowania i doradztwa oraz upowszechniania wiedzy w sprawach z zakresu nadzoru nad ratownictwem górskim i wodnym oraz w sprawach związanych z działaniami ratowniczymi prowadzonymi przez OSP w ramach ochrony przeciwpożarowej, a także promocji wolontariatu. Zadanie jest realizowane w ramach posiedzeń Rady do spraw Ratownictwa. Ta rada powołana zarządzeniem nr 40 ministra spraw wewnętrznych działa od 2016 r. W pierwszej połowie 2024 r. ten cel był realizowany poprzez opiniowanie, doradztwo i bieżącą współpracę z podmiotami uprawnionymi do wykonywania ratownictwa wodnego i górskiego oraz jednostkami OSP. Na stronie MSWiA w odpowiedniej zakładce, która się nazywa „Nadzór nad ratownictwem górskim i wodnym” bądź też „Ochotnicze straże pożarne”... Mogę przekazać, bo nie będę czytać całego adresu HTTP. W zakładce są zagadnienia i wyjaśnienia, a także kolejne, nowe informacje.

Dodatkowo w pierwszej połowie 2024 r. w MSWiA przy współpracy z Komendą Główną Państwowej Straży Pożarnej trwały przygotowania do realizacji jednej z akcji profrekwencyjnych ogłoszonych przed wyborami w październiku 2023 r. wspólnie z ministrem klimatu i środowiska. W resorcie spraw wewnętrznych przygotowano dokument określający procedurę przekazywania środków budżetowych będących w dyspozycji ministra właściwego do spraw wewnętrznych oraz opracowano zakres rzeczowy dotacji możliwych do zakupu w ramach

tej akcji. Ochotnicze straże pożarne z terenu danej, zwycięskiej gminy, wyznaczone zgodnie z zasadami konkursu, otrzymają środki z budżetu państwa zabezpieczone w kolejnym roku.

To jest informacja, którą pozwoliłam sobie odczytać, ponieważ – tak jak wskazałam – akurat jest to inny departament i inna dyrekcja, która zajmuje się ochroną ludności i zarządzaniem kryzysowym, w tym współpracą z OSP. Gdyby była potrzeba jakichś dodatkowych wyjaśnień, to oczywiście zasięgnę takiej informacji od odpowiedniej komórki merytorycznej i będę w stanie to uzupełnić, jeśli to nie rozwiewa jakichś ewentualnych pana wątpliwości.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dziękuję. Myślę, że druh nie do końca jest zadowolony z odpowiedzi, bo chodziło o programy, jakie są realizowane. Trochę pani pomogę, bo działałam w podkomisji ds. OSP. Jestem wiceprezesem oddziału wojewódzkiego, wiceprezesem głównej komisji rewizyjnej ZOSP RP, sekretarzem OSP, więc dostrzegam tu bratnią duszę.

Po pierwsze, są przekazane do konsultacji nowe zasady dofinansowania zakupu samochodów dla OSP z budżetu państwa. W czwartek rano, a później w Komisji Administracji i Spraw Wewnętrznych będą one konsultowane.

Po drugie, jeśli chodzi o działania prowadzone przez podkomisję, w tej chwili rozważamy nowelizację ustawy o OSP, jak również wprowadzenie za pomocą profilu mObywatel legitymacji dla strażaków i ratowników. To jest we wstępnej fazie.

Po trzecie widzę, że w piątek po południu jest punkt dotyczący informacji bieżącej i pytań w sprawach bieżących. Będę zadawał pytanie, a odpowiadał będzie pewnie pan minister Leśniakiewicz. To pytanie dotyczące stanu wdrażania ustawy o ochronie ludności i obronie cywilnej w kontekście roli podmiotów społecznych, które są wymienione, a wśród nich są OSP i ZOSP RP, jak w tym roku i z jakąś ilością środków finansowych, bo zapowiadano, że to będzie 0,3% produktu krajowego brutto, czyli około 12 mld zł, te podmioty będą mogły uczestniczyć w tym programie. To jest nowe wyzwanie dla nas jako ochotników, ale też i szansa. W związku z tym będę pytał właśnie pana ministra, jak to rusza. Wiemy, że ta ustawa weszła w życie na początku tego roku, więc sytuacja jest rozwojowa.

Bardzo proszę.

Koordynator Programu Rzecznictwa Krajowego Ogólnopolskiej Federacji Organizacji Pozarządowych Piotr Frączak:

Piotr Frączak, Ogólnopolska Federacja Organizacji Pozarządowych.

Z wielką prośbą, bo chętnie byśmy dostali te materiały. Część jeszcze nie dotarła. Poza tym jeszcze z poprzedniego posiedzenia... Byłoby bardzo dobrze, gdyby te materiały wspólnie były gdzieś w jednym miejscu do przejrzenia dla organizacji, nie tylko tych, które biorą udział w spotkaniach. Jeżeli nie, to my to weźmiemy i zawiesimy, tylko musimy je dostać.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Uprzejmie proszę sekretariat o przesyłanie materiałów, jakie zawsze też otrzymujemy od resortów, do tych partnerów, którzy wyrażają gotowość uczestnictwa w pracy podkomisji. Tym razem będziemy je mieć jeszcze uzupełnione przez resort nauki. Pozostałe są dostępne, tak samo jak i z poprzednich spotkań.

Czy ktoś z państwa jeszcze? Bardzo proszę, panie prezesie.

Prezes KSR SSR Jerzy Płókarz:

Tak organizacyjnie z nieśmiałym pytaniem. Czy posiedzenia podkomisji nie mogłyby być w salach, gdzie jednak jest transmisja na bieżąco? Na przykład w ponad 300 grupach członkowskich naszej organizacji... Wielu przedstawicieli tych grup przygląda się obradom.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Pani mi odpowiada, że jest transmisja na bieżąco.

Prezes KSR SSR Jerzy Płókarz:

A jest na bieżąco, tak? Patrzyłem i nie miałem transmisji.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Tak, bo to jest obowiązek dzisiejszy. Panie prezesie, wszystko członkowie wiedzą, co pan mówił i jak pan mówił.

Prezes KSR SSR Jerzy Płókarz:

To przepraszam najmocniej, bo spojrzałem na tym i... No dobrze, OK. Czyli moje urządzenie tego nie pokazało.

Przewodniczący poseł Tadeusz Tomaszewski (Lewica):

Dobrze. Czyli to mamy wyjaśnione. Wszystkie posiedzenia podkomisji. To jest obowiązek.

Chciałem tylko zakomunikować, że mamy plan, aby następne posiedzenie podkomisji odbyło się 6 marca w granicach godziny 15. Prześlemy państwu stosowne zawiadomienia. Mamy kolejną grupę resortów, jeśli chodzi o monitoring ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie. Co tam jeszcze zaplanowaliśmy? Asystencja osobista i informacja o realizacji programu Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych (PFRON), który jest adresowany do podmiotów pozarządowych.

Dziękuję uprzejmie. Wobec wyczerpania porządku dziennego zamykam posiedzenie podkomisji.